

Matěje Vodičky

Českobudějovický sochař Josef Dietrich

Když se řekne barokní sochařství v jižních Čechách, vybaví se nám okamžitě postava českobudějovického kamenosochaře Josefa Dietricha. Pocházel patrně z Trhových Svinů a mohl se vyškolit v Praze u Matěje Václava Jäckla, k jehož dílu Dietrichovi práce vykazují silnou afinitu. Jäckl v jižních Čechách příležitostně i pracoval a mohl Dietricha zde dokonce i etablovat.

Sochař Josef Dietrich patří k neprávem opomíjeným barokním sochařům, kteří svými díly rozhodujícím způsobem utvářeli vizuální charakter našich měst i barokní krajiny. Proto bylo záslužný činem Matěje Vodičky, že si v zadání své bakalářské práce stanovil zpracování Dietrichova díla stěžejním úkolem své závěrečné práce. Nebylo bohužel v daném rozsahu bakalářské práce možné Dietrichovo dílo pojednat v úplnosti a vyčerpávajícím způsobem v celém rozsahu a tak se Matěj Vodička zaměřil na sochařova doložená anebo jemu atribuovaná díla v Českých Budějovicích. Nicméně i tu se mu podařilo Dietrichovo dílo obohatit novými připsáními. Sympatickým a pro absolventy bakalářského studia bohužel stále ještě nadstandartním počinem Matěje Vodičky byly jeho rešerše v českobudějovickém městském archivu, jakož i v jiných institucích, a to přesto, že nevedly vždy ke kýženým výsledkům. Pokud se autor hodlá, jak slibuje v úvodu své práce, i nadále věnovat Dietrichovu dílu, bude jeho úsilí zajisté odměněno novými objevy.

Po úvodu následuje kritické zhodnocení nepřilíš exponované literatury o Josefu Dietrichovi. Vedle české a německé topografické literatury, či Tomanova biografického slovníku se Dietrich letmo mihl v Blažíčkově „Sochařství baroku v Čechách“ a to ještě zavádějícím způsobem. Pro poznání sochařova díla se budeme stále ještě muset vracet k publikacím historika Karla Pletzera, opřeným o archivní výzkum.

Pro monografii umělce obligátní životopis nepřináší příliš mnoho nových poznatků, spíše několik nosných hypotéz. Čtenář zde však získá spolehlivý přehled známých životopisných údajů i představu o rozsahu sochařova doposud známého díla. I když byl Dietrich především kamenosochař, získal si jméno i jako řezbář.

Šest kapitol bakalářské práce Matěje Vodičky jsou věnovány stěžejním dílům Josefa Dietricha. Vyšebrodské sousoší sv. Anny nás odkazuje formálně ke stejnojmennému dílu Matěje Václava Jäckla z pražského Karlova mostu, slouží Vodičkovi jako indicie odkazující na velmi pravděpodobný žakovský vztah Dietricha k Jäcklovi. Vodička obě práce srovnává formální analýzou a daří se mu ozřejmit i specifiku Dietrichova pojetí. Prokazuje v tom své vizuální nadání i analytické schopnosti. V kapitole věnované mariánským sochám Josefa Dietricha se čtenář doví o sochařových intepretacích v jižních Čechách uctívané Panny Marie Budějovické. I zde platí, že pouhý ikonografický popis nedokáže zachytit svébytnost uměleckého díla a teprve formální analýza, kterou zde autor nabízí, nám přiblíží sochařovo zaujetí motivem, jeho procítění a materializaci jeho idee v umělecky ztvárněné hmotě. Jako i v ostatních statích věnovaných Dietrichovu dílu i zde se autor pokouší odpovědět mnohé nejasnosti kolem určení a osudů jeho prací a v případě mariánské sochy před kostelem v Boršově nad Vltavou se Vodičkovi daří Dietrichovo Oeuvre obohatit o další položku.

Snad nejznámějším dílem Dietricha je Samsonova kašna na českobudějovickém náměstí Přemysla Otaka II. I zde Vodička osvětluje peripetie kolem vzniku tohoto díla a vedle formální charakteristiky poukazuje na afinity s dílem Matyáše Bernarda Brauna, či na stejnojmennou kašku Jeronýma Kohla z druhého nádvoří Pražského hradu. Vodička vidí kašnu i v duchovním kontextu města Českých Budějovic a zasazuje ji do jeho urbanistických koordinátů. Alegorie ctností na českobudějovické radnici jsou patrně dílenskou prací. V této stati Vodička řeší i případné vztahy k rodině Schwarzenberků, pro které sochař pracoval i na Hluboké. Podnětné jsou i jeho formální analýzy a autorovo pochopení pro specifiku umělecké zakázky v případě figur umístěných vysoko nad divákovým horizontem a vnímaných s odstupem.

Socha Immaculaty z Nových Hodějovic je zcela nové a přesvědčivé připsání Dietrichovi. I odkaz na položku Dietrichovy pozůstalosti, traktát vídeňského dvorního stolaře Antona Johann Indaua, která mohla být Dietrichovou předlohou pro sloup Nejsvětější Trojice na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích, je originálním poznatkem z Vodičovy bakalářské práce. Závěrem své práce autor ještě stačil poukázat na Dietrichova tovaryše a později i nástupce Leopolda Huebra, kterému by se vedle řady anonymních barokních soch v jihočeském regionu rád v budoucnu věnoval.

Bakalářská práce Matěje Vodičky zajisté přesahuje svým obsahem požadovaný standart a splňuje jej jazykově i formálně, snad až poněkud sníženou „čitelnost“ obrazové dokumentace. Práci **doporučuji k obhajobě** a hodnotím predikátem „**výborně**“.

M. E. 2011